

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobce: **A. Ch.**, narozeného dne X,
státní příslušnost: Ukrajina,
v ČR bytem X,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 10. 3. 2026, zaevidovanou žalovaným pod čj. OAM-0377332/DO-2026,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 10. 3. 2026 z důvodu nepřijatelnosti jeho žádosti o poskytnutí dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., zaevidovanou pod čj. OAM-0377332/DO-2026, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu obnovit stav před vrácením jeho žádosti o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 10. 3. 2026, zaevidované pod. čj. OAM-0377332/DO-2026.
- III. Žalobci se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- IV. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce je státním občanem Ukrajiny. Dne 10. 3. 2026 podal žádost o dočasnou ochranu, evidovanou žalovaným pod čj. OAM-0377332/DO-2026. Ve své žádosti uvedl, že získal tento druh pobytového oprávnění na Kypru, nicméně se jej v této členské zemi dne 6. 3. 2026 vzdal. Žalovaný mu dne 10. 3. 2026 vrátil žádost jako nepřijatelnou. Jako důvod nepřijatelnosti označil skutečnost, že žalobce je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo Schengenského prostoru (Kypr), a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina.
2. Vracení žádosti jako nepřijatelné žalobce považoval za nezákonný zásah, proto se podanou žalobou nyní domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval nezákonnost zásahu, zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce uvedl, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, jež na věc žalovaný aplikoval, je v rozporu s unijním právem stejně jako ustanovení dříve užívaná k vracení žádosti. Tento rozpor již Nejvyšší správní soud (NSS) dříve dovodil, judikatura je v tomto směru ustálená. Žádost o dočasnou ochranu nelze považovat za nepřijatelnou jen z toho důvodu, že byla dříve udělena v jiném státě. S ohledem na dohodu členských států neaplikovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně unijní právo nijak neomezuje druhotný pobyt držitelů dočasné ochrany. Na tom nic nemění ani „nové“ prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 15. 7. 2025, č. 2025/1460. Směrnice o dočasné ochraně vůbec nepředpokládá § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina.
4. K žalobě přiložil vrácenou žádost o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 10. 3. 2026 a dokument vydaný příslušným správním orgánem Kyperské republiky, podle nějž byl pobytový status na základě dočasné ochrany žalobci ukončen dne 6. 3. 2026.
5. Žalobce navrhl, aby soud konstatoval nezákonnost zásahu žalovaného, zakázal mu v něm pokračovat a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti.
6. S žalobou žalobce spojil i návrh na vydání předběžného opatření, jímž by soud uložil žalovanému a Policii ČR povinnost strpět pobyt žalobce na území do doby svého rozhodnutí, neboť po uplynutí 90 dní od vzdání se dočasné ochrany na Kypru (nejdelší přípustné doby pobytu bez víza na území EU pro občany Ukrajiny) by setrval v ČR nelegálně, a vystavil by se tak riziku uložení správního vyhoštění, spojeného se zákazem vstupu na území a zanesení do Evidence nežádoucích osob (ENO). Navrhl proto vydat předběžné opatření.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že podle platformy pro výměnu informací Temporary Protection Platform (TPP) byla žalobci dříve poskytnuta dočasná ochrana na Kypru. Dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina postačuje, že dočasnou ochranu, resp. povolení k pobytu, někdy v jiné členské zemi získal. Žalovaný ještě v srpnu 2025 odeslal Evropské komisi (EK) oznámení o riziku vyčerpání kapacit (§ 3 odst. 3 lex Ukrajina). Tento nový důvod nepřijatelnosti žádosti se nepříčí právu EU. Žalovaný rovněž navrhl, aby soud položil

předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie (SDEU) ohledně souladu použitého § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s unijním právem, neboť k němu se SDEU v rozsudku ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23 *Krasiliva* (dále jen „rozsudek *Krasiliva*“) přímo nevyjádřil. Aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nebyla členskými státy vyloučena. Druhotný pohyb osob s udělenou dočasnou ochranou není žádoucí.

8. Ke svému vyjádření žalovaný přiložil rozhodnutí Landratsamt Erzgebirgskreis (Okresní úřad Krušné hory) ze dne 14. 11. 2025, čj. 103.1/25-350-20251490/LiS (dále jen „rozhodnutí Okresního úřadu Krušné hory“), a to jak v originálním znění, tak jeho úřední překlad z německého jazyka, jímž měla být v obdobné situaci zamítnuta žádost žadatelky o udělení dočasné ochrany v Německu s tím, že se má vrátit do ČR, kde jí byl tento druh pobytového oprávnění udělen.
9. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal tvrzený zásah v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
11. Soud ve věci rozhodl bez nařízení ústního jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť věc bylo možno rozhodnout jen na základě listinných důkazů, k nimž měli účastníci řízení možnost se vyjádřit, resp. které jim byly známy a byly splněny i podmínky pro udělení souhlasu s takovým projednáním věci. Soud při svém rozhodování kromě zaslaného spisového materiálu (kopie cestovního dokladu žalobce, vyrozumění státních orgánů Kypru ze dne 6. 3. 2026 o zániku dočasné ochrany žalobce v anglickém jazyce, výpisů z evidence CIS a z TPP a korespondence žalovaného ze dne 25. 8. 2025, čj. MV-136110-1/OAM-2025, v anglickém jazyce, vycházel především z tiskopisu podané žádosti žalobce o dočasnou ochranu. Obsah těchto dokumentů je účastníkům řízení z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný. Soud ani neshledal potřebu provádět důkazy nad rámec předloženého spisového materiálu či dokumentů předložených žalobcem. Posouzení důvodnosti žaloby přitom závisí na zodpovězení právní otázky.
12. Žalovaným přiložené rozhodnutí Okresního úřadu Krušné hory soud jako důkaz neprováděl, neboť žalovaný jím dokládá postup jiného členského státu, avšak bez kontextu tamní právní úpravy a správní praxe, a pouze v jednom individuálním případě. Rozhodnutí orgánů cizích států přitom nejsou pro soud jakkoliv závazná.
13. Žaloba je včasná a přípustná (viz bod [26] rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42).
14. Žaloba je důvodná.
15. Při posouzení žaloby soud vycházel z následující právní úpravy.
16. Podle § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „lex Ukrajina“) [m]inisterstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z břemenného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.
17. Podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina [ž]ádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže:

- c) *je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,*
 - d) *je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,*
 - f) *je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitřní Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.*
18. Podle čl. 25 odst. 1 směrnice Rady č. 2001/55/ES o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) [č]lenské státy přijímají osoby oprávněné požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjádří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předají UNHCR.
19. Podle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně [p]okud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.
20. Podmínky, za nichž bude žaloba proti nezákonnému zásahu důvodná, vymezuje konstantní judikatura správních soudů. Podle rozsudku NSS ze dne 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS platí, že „[o]chrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li – a to kumulativně, tedy zároveň – splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (zásahem správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.“
21. V posuzované věci jsou zjevně splněny první, druhá, a pátá podmínka. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu byla již v minulosti dočasná ochrana udělena v jiném členském státě EU. Jde-li o hodnocení tohoto úkonu, lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit třetí podmínku, tj. zda postup žalovaného spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci jako nepřijatelné, byl nezákonný.
22. Klíčovou otázkou je, zda žalovaný použil institut nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina v rozporu s právem EU, či nikoli. Na tento důvod nepřijatelnosti je třeba nahlížet ve smyslu dosavadní judikatury k důvodům nepřijatelnosti dle písm. c) a d) téhož ustanovení, neboť řešenou otázkou je, zda lze z unijního práva dovodit právo žadatelů přemístit se do jiného členského státu (tzv. sekundární pohyb).

23. Závěry dosavadní judikatury k nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina jsou přitom jednoznačné, kdy primárně lze zejména znovu odkázat na výše citovaný rozsudek *Krasiliva* (viz bod 6. výše). Na toto rozhodnutí navázal NSS tzv. „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, ze dne 3. 4. 2025 čj. 1 Azs 174/2024-42 a čj. 1 Azs 336/2024-42, a mnoha dalšími, na něž v své žalobě odkázal i žalobce sám. V nich NSS podrobně posoudil soulad § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina s unijním právem, své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil a uzavřel, že úprava eurokonformní není. I když žalovaný konstantně s těmito závěry polemizoval, během několika posledních měsíců nevznsl racionální a závažné konkurující důvody, které by je vyvrátily (rozsudek NSS ze dne 17. 7. 2025, čj. 1 Azs 111/2025-34, bod [17] a násl.).
24. Nyní projednávaný případ přitom provázejí ty samé výtky, které žalovaný repetitivně snášel proti závěrům ustálené judikatury ohledně nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Přestože žalovaný shledal nynější žádost nepřijatelnou dle nového důvodu nepřijatelnosti [písm. f)], na posouzení žaloby plně dopadají dřívější judikurní východiska. Tzv. dubnová judikatura se uplatní zejména s ohledem na konstrukci § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, který stejně jako nepřijatelnost dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) téhož zákona z věcného přezkumu vylučuje žádosti těch cizinců, kteří jsou nebo byli držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (**první podmínka**). K ní pak v podobě nepřijatelnosti dle písm. f) přibyl nový (svou povahou kumulativní) předpoklad, aby žádosti o dočasnou ochranu předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina, kterým žalovaný informoval EK o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (**druhá podmínka**).
25. K **první podmínce** soud uvádí, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina představuje pouze preformulované a sloučené předpoklady nepřijatelnosti dle písm. c) a d) téhož ustanovení. Dle stanoviska soudu tedy nadále zůstává klíčovým, že cizinci (žadatelé) vzniká nárok na přiznání dočasné ochrany již na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, pokud splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 (viz rozsudek NSS čj. 1 Azs 174/2024-42, bod [32], již citovaný výše v bodě 24.). Současně s tím žadateli vzniká také nárok zvolit si hostitelský členský stát. Byla-li zároveň členskými státy vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, vzniká mu rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by taková výlučka postrádala smysl.
26. Jde-li o teze žalovaného, jak vykládat čl. 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně, soud odkazuje např. na rozsudek zdejšího soudu ze dne 23. 4. 2025, čj. 10 A 6/2025-61, body 15 a 16. Čl. 15 představuje minimální standard, čl. 26 lze uplatnit jen se souhlasem dotčeného žadatele (srov. i recitál 12 směrnice o dočasné ochraně). Skutečnost, že směrnice skutečně blíže neupravuje konkrétní případy druhotného pohybu žadatelů, neznamená, že jej zakazuje. Žádost o dočasnou ochranu není správní orgán oprávněn vrátit jako nepřijatelnou z toho důvodu, že žadatel již předtím požádal o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě, nebo že mu bylo takové povolení tam uděleno.
27. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v informačním systému TPP (v kolonce Type of protection) jako osoba, která měla udělenou dočasnou ochranu (znak „*ia*“) nebo stále disponuje povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany (znak „*tp*“) v jiném členském státě EU, je povinen takovou žádost přijmout a vést o ní řádné správní řízení. V rámci řízení je povinen

poučit oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, tedy ke dni rozhodování správního orgánu, trvá.

28. Pokud by dočasná ochrana v jiném členském státě EU trvala, žalovaný musí takového žadatele poučit o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Jestliže bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v ČR, žalovaný ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území ČR dojde dle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění žalovaný vydá oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve žalovaný žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném hostitelském státě. K tomu žalovaný poskytne potřebnou součinnost.
29. Žalovaný nevyvrátil závěry judikatury, dle nichž žalobce mohl žádat o dočasnou ochranu v ČR. V důsledku toho, že mu žádost vrátil jako nepřijatelnou, vůbec neřešil okolnosti získání či ztráty předchozí dočasné ochrany získané na Kypru. Svědčí mu právo volby hostitelského státu, které pro zásah žalovaného nemohl realizovat (k tomu podrobněji viz již odkazovanou judikaturu). Žalobce navíc uvedl, že se pobytového oprávnění dočasné ochrany v této členské zemi vzdal, což vyplývá z výpisu z TPP založeného v předložené spisové dokumentaci, v němž je uveden příznak „*ia*“, tedy dříve uděleného, ale již neaktivního oprávnění. Tuto skutečnost pak potvrdil též kyperský správní orgán v oznámení o ukončení pobytového oprávnění na žádost žalobce, které je rovněž součástí spisové dokumentace, a které ostatně doložil žalobce i k žalobě. Žalovaný tedy o ukončení pobytového statusu musel prokazatelně vědět.
30. Na právě uvedeném nic nemění ani „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady č. 2025/1460 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382, jež nabylo účinnosti 13. 8. 2025 (k tomu podrobně např. rozsudek NSS ze dne 11. 9. 2025, čj. 1 Azs 126/2025 28, bod [11] a násl., a na něj navazující judikatura, na něž žalobce rovněž odkázal). Podstatné je, že z aktualizací prováděcího rozhodnutí ani z jeho preambule neplyne, že by členský stát mohl žádost mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení.
31. **K druhé podmínce** soud uvádí, že v důsledku novely č. 314/2025 Sb., která do lex Ukrajina vložila § 5 odst. 1 písm. f), mohl žalovaný od 3. 9. 2025 jako nepřijatelnou shledat žádost, pokud cizinec je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, a to poté, co žalovaný zaslal EK oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina. Druhou podmínku tedy aktivuje sám žalovaný tím, že EK doručí oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
32. Novým důvodem nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina zákonodárce zjevně sledoval překonání závěrů dubnové judikatury (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy). Tento záměr zákonodárce se však podle přesvědčení soudu mívá účinku. Zatímco závěry dosavadní

judikatury bezvýhradně platí pro první podmínku, nová druhá podmínka není ve světle unijního práva sama o sobě způsobilá založit nepřijatelnost žádosti.

33. Oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak již uvedl zdejší soud ve svém rozsudku ze dne 21. 10. 2025, čj. 17 A 123/2025-26, a dalších, jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Prakticky totožně se soud vyjádřil v žalobcem citovaném rozsudku ze dne 24. 10. 2025, čj. 15 A 128/2025-19. Taková žádost je však politickým, nikoli právním aktem. Nelze z něj proto bez dalšího dovozovat legislativní důsledky, tedy ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Uvedené oznámení se navíc týká rizika vyčerpání, nikoli překročení kapacit. Čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně totiž předpokládá, že Rada neprodleně posoudí situaci a přijme vhodná opatření či doporučení. Tento článek naopak neumožňuje členskému státu, aby sám z vlastní iniciativy omezil práva, která žadateli plynou ze směrnice a z prováděcích rozhodnutí.
34. Pokud směrnice o dočasné ochraně nepočítá s tím, že by oznámení členského státu o překročení jeho kapacit mělo jakékoli přímé důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu, nemůže takový důsledek v podobě jakési umělé „procesní brány“ založit politický akt v podobě oznámení o pouhém riziku překročení kapacity. Takový důvod nepřijatelnosti nenachází oporu v unijním právu, a nemůže v něm tedy ani vyvolat jakékoliv právní účinky. Z tohoto důvodu nemůže být zákonným ani postup žalovaného, který v rozporu s právem EU použil § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina ve spojení s novým § 3 odst. 3 téhož předpisu.
35. Výše rozvedené stanovisko o rozporu § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina shrnul NSS v právní větě k rozsudku ze dne 10. 12. 2025, čj. 5 Azs 248/2025-23, podle které „[ž]ádost osoby požívající dočasné ochrany na základě čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, která žádá o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v České republice, na něž této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES, není správní orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném od 3. 9. 2025, z toho důvodu, že této osobě je nebo bylo uděleno povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany také v jiném členském státě Evropské unie.“ (obdobně viz rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2026, čj. 8 Azs 181/2025-26). Z uvedeného důvodu zdejší soud nepředkládal SDEU předběžnou otázku, neboť lze mít za to, že tato již byla vyřešena právě s poukazem na rozsudek *Krasiliva*.
36. Při aplikaci závěrů bodu [78] rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42, v kombinaci s výše uvedeným rozsudkem ze dne 10. 12. 2025, čj. 5 Azs 248/2025-23, tedy jednoznačně nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti nejen podle § 5 odst. 1 písm. c) či d) lex Ukrajina, nýbrž ani dle písm. f) téhož ustanovení, a to pro neslučitelnost s unijním právem. Žádost tedy bude nutné věcně projednat (v případě žalobce bez dalšího, neboť lze mít za prokázané, že se dočasné ochrany na Kypru vzdal), a v případě splnění podmínek pro jeho přiznání pobytové oprávnění vydat.
37. Soud musí rovněž poukázat na to, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina zjevně arbitrárně rozlišuje mezi osobami žádajícími o dočasnou ochranu poprvé, a těmi, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu. Dopady tohoto postupu pak nedůvodně tíží zejména ty uprchlíky, kteří k datu podání žádosti již (nadto z vlastní vůle) nedisponovali povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státu.

38. K tomu je nezbytné žalovanému důrazně zopakovat závěry shrnuté v právní větě již shora citovaného rozsudku NSS ze dne 17. 7. 2025, čj. 1 Azs 111/2025-34, že „[s]právní orgány, stejně jako krajské soudy, jsou obecně povinny respektovat judikaturu Nejvyššího správního soudu a závěry z ní vyplývající, a to ve všech skutkově a právně obdobných případech (§ 12 odst. 1 s. ř. s. a čl. 4 odst. 3 Listiny základních práv a svobod). Pokud se od existující judikatury chtějí odchýlit, musí předložit racionální a závažné konkurující důvody.“ Žalovaný svým postupem flagrantně zasahuje do práv stovek či tisíců cizinců žádajících o dočasnou ochranu, navíc vystavuje ČR podezření ze soustavného nerespektování unijního práva. Není ospravedlnitelné, aby nadále ignoroval pro něj závazné závěry judikatury, které jsou nyní rozšířeny i na postup podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina.
39. Soud dále uvádí, že ve věci žalobce rozhodl přednostně a s největším urychlením, kdy nastolená právní otázka byla opakovaně v minulosti soudy řešena a judikatura k této problematice je již ustálená. Z tohoto důvodu považoval soud za nadbytečné samostatně rozhodovat o návrhu žalobce na vydání předběžného opatření, neboť úprava poměrů účastníků řízení by na jeho základě trvala pouze do konce soudního řízení. Současně soud vydal tento rozsudek v rámci lhůty, kterou zákon stanoví pro rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření (§ 38 odst. 3 s. ř. s.). Pro úplnost soud s ohledem na právé uvedené též uvádí, že již nevyčkával na potvrzení o doručení vyjádření žalovaného k žalobě žalobci, které soud vypravil dne 22. 4. 2026, neboť ani případná replika žalobce by na věcném výsledku tohoto řízení ničeho nezměnila. Práva žalobce tím nemohla být nijak zkrácena, neboť soud žalobě žalobce plně vyhověl.

V. Závěr a náklady řízení

40. Ze všech uvedených důvodů soud dle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že vrátil žalobci jeho žádost o poskytnutí dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina jako nepřijatelné, byl nezákonný. Žalovanému současně zakázal pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením jeho žádosti. Žalovaný tak nebude moci odmítnout přijetí žádosti žalobce z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, ale naopak, je povinen žádost přijmout, věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat (viz bod [78] podbod 3. již citovaného rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42).
41. Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný vázán (§ 54 odst. 8 s. ř. s.). Výrok rozsudku ve věci žaloby proti nezákonnému zásahu je třeba vykládat v návaznosti na jeho odůvodnění (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2022, čj. 6 As 237/2021-56, bod [33]).
42. Výroky o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce se svou žalobou uspěl, žádné účelně vynaložené náklady řízení však neúčtoval, ani neplynou ze soudního spisu – od soudních poplatků byl osvobozen ze zákona (§ 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) a v řízení nebyl zastoupen advokátem. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaný úspěšný nebyl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. dubna 2026

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně